

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้เทคนิคการสร้างและพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ

๒. ชื่อเจ้าของความรู้นางกรรณิการ์ ก้าวิตา นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกาะคา

๓. หมวตองค์ความรู้ที่บ่งชี้องค์ความรู้หมวตเทคนิคการพัฒนาอาชีพครัวเรือนตามแนวทางสัมมาชีพ

๔. ที่มาและเป้าหมายของการจัดการจัดการความรู้

เนื่องจากกรมการพัฒนาชุมชนได้มีการส่งเสริมการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนขึ้น โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล ซึ่งตอบสนองนโยบายรัฐบาลเรื่อง การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึง บริการของรัฐ ซึ่งได้กำหนดกระบวนการขับเคลื่อนที่เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชน เพื่อให้กลับไปสร้างทีม และจัดฝึกอบรมอาชีพให้กับ ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน โดยใช้พื้นที่ในบ้านปราชญ์ชุมชนหรือศูนย์ เรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อมุ่งหมายให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพมีความรู้ และ ปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน และต่อยอดสู่การรวมกลุ่ม จัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเข้มแข็งต่อไป

๕. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้

วันที่ ๑-๒

๑.ดำเนินการร่วมกับวิทยากรผู้นำสัมมาชีพหมู่บ้านละ ๑ คน ที่ผ่านการอบรม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” คัดเลือกปราชญ์ชุมชนเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน เพื่อร่วม ทำหน้าที่เป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านๆ ละ ๕ คน โดยคัดเลือกจากฐานข้อมูล ตามแบบสำรวจปราชญ์ชุมชนหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผน ออกแบบ วิธีการจัดประชุมฯ โดยมีเนื้อหาที่ สำคัญในการประชุมเพื่อพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่เป็นทีม วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ในการเตรียมความพร้อมให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพต่อไปซึ่งมีกรอบการเรียนรู้ คือ ความรู้เรื่องสัมมาชีพ โครงสร้างของสัมมาชีพ ความสำคัญของสัมมาชีพชุมชน กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน เทคนิคของการเป็นวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ

๓.จัดทีมวิทยากรสัมมาชีพ ชุมชนระดับหมู่บ้าน พร้อมมอบหมายภารกิจ หน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับและ ติดตามครัวเรือนเป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือน สัมมาชีพชุมชน” โดย ๑ หมู่บ้านให้แบ่งสัดส่วนของ ทีมวิทยากรสัมมาชีพ ชุมชน ๑ คน ต่อ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๕ ครัวเรือน

๔. ทบทวนและจัดทำ แผนปฏิบัติการฝึกอบรม อาชีพและส่งเสริม สนับสนุน กำกับและ ติดตาม ครัวเรือนเป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือน สัมมาชีพชุมชน”

๕. ทีมวิทยากร สัมมาชีพชุมชน ระดับหมู่บ้านร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลความ ต้องการอาชีพจาก แบบ ความต้องการ ฝึกอาชีพของคนใน ชุมชนที่ได้สำรวจไว้ แล้ว

๖.จัดเตรียมพื้นที่ ฝึกอบรม พื้นที่ดูงาน วัสดุ/อุปกรณ์ การสร้างสัมมาชีพ ชุมชน

วันที่ ๓

๗.ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านลงพื้นที่เยี่ยม เยียนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ ทั้ง ๒๖ครัวเรือน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากร สัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ๕ ครัวเรือน โดยการลงพื้นที่ให้ทีมวิทยากรดำเนินการดังนี้

๑) ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญ ของการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒) ทบทวนความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายฯ ว่า ยังคงมีความสนใจหรือต้องการฝึกอาชีพ หรือ เปลี่ยนแปลงอาชีพหรือไม่

๓) กำหนดวันฝึกอาชีพ

๔) ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเพื่อจัดหาวัสดุสำหรับฝึกอาชีพ

๖. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้

๖.๑ เทคนิคและแนวทางในการทำงาน

๑. ติดตามการดำเนินงานของวิทยากรผู้นำสัมมาชีพอย่างใกล้ชิด และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา แนะนำ ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และเสนอให้ผู้ร่วมสัมมาชีพมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และดำเนินการตามแผน

๒. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาควรดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำ เพื่อให้ ดำเนินการเป็นไปตามแผน

๓. ทีมวิทยากรสัมมาชีพมีแรงบัลดาลใจในการที่จะทำให้เกิดสัมมาชีพในชุมชน

๔. ทีมวิทยากรผู้นำสัมมาชีพมีความเข้มแข็ง ผู้นำสัมมาชีพมีความเข้มแข็ง

๕. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกคนสามารถให้ความช่วยเหลือได้เมื่อประสบปัญหาในการดำเนินงาน

๖.๒ ข้อพึงระวัง

ไม่ควรปล่อยให้ผู้นำวิทยากรสัมมาชีพดำเนินงานคนเดียวเพราะอาจทำให้การดำเนินงานไม่ตรงตาม กระบวนการพัฒนาควรจะเป็นพี่เลี้ยง คอยติดตามสนับสนุนผู้นำวิทยากรสัมมาชีพ

๖.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. การดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ถือเป็นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะทีม ประชาชน ๕ คน ที่จะต้องเป็นแกนนำหลักในการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพ โดยมีเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมิใช่การกำหนดอาชีพจากภาครัฐและให้ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นการคัดเลือกอาชีพที่มีความเหมาะสมกับชุมชน โดยให้คนในพื้นที่เป็นผู้ถ่ายทอด ความรู้ซึ่งกันและกัน

๒. เป้าหมายของการดำเนินงานสัมมาชีพ คือการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว มี เป้าหมายให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพมีความรู้และปฏิบัติอาชีพได้จริงจนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ ให้กับครัวเรือน และสามารถต่อยอดสู่การรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็งต่อไป

๓. การดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน เป็นการพัฒนามนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเป็นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในเรื่องของการฝึกอาชีพจากทีมประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่ การประกอบอาชีพที่ประสบความสำเร็จของประชาชน ล้วนเป็นอาชีพที่เหมาะสมต่อพื้นที่เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวัตถุดิบ ตลาดของผู้บริโภค สิ่งเหล่านี้เป็นการนำทรัพยากรในพื้นที่มาแปลงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๖.๔ ปัญหาและวิธีการแก้ไข

๑. ครัวเรือนเป้าหมายขาดความกระตือรือร้นที่จะฝึกอาชีพ วิธีการแก้ไขต้องให้ทีมประชาชนสัมมาชีพ คอยช่วยกระตุ้นแนะนำ

๒. การขับเคลื่อนกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามและให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มเกิดความต่อเนื่อง

๖.๕ ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาและการพัฒนาเรื่องนั้น

๑. การที่ทีมปราชญ์คอยกระตุ้นแนะนำทำให้ครัวเรือนเป้าหมายมีความกระตือรือร้นในการที่จะฝึกปฏิบัติและนำไปใช้จริง
๒. การติดตามของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสมาชิกมีแรงใจที่จะดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่อไป